

Akčný plán rozvoja obce Kaluža 2019 – 2023

Schválený uznesením OZ číslo:

Schválený dňa:

Vyvesený dňa:

S účinnosťou od:

Spracovali: Ing. Jana Macejková - starostka obce Kaluža

*Ing. Ján Ondarišin – odborne spôsobilý projektový manažér,
Centrum pre projektový manažment Katedry manažmentu FF
Prešovskej Univerzity v Prešove*

*Iveta Ondarišinová – odborne vyškolená Úradom podpredsedu
vlády SR pre investície a informatizáciu, Práca v systéme
ITMS2014+ verejná časť*

Úvod

Hospodársky rast a rozvoj na území Slovenskej republiky zvýraznil rozdiely medzi regiónmi a okresmi Slovenska. Väčšina obyvateľov z rastu benefituje, najmenej rozvinuté regióny trpia vysokou mierou nezamestnanosti, odchodom mladej a vzdelanej pracovnej sily a nedostatkom investícií a podnikateľských aktivít.

Akčný plán je vládou Slovenskej republiky schválený záväzný dokument zameraný na odstraňovanie sociálno-ekonomického zaostávania a znižovanie vysokej miery nezamestnanosti najmenej rozvinutého okresu. Vychádza zo základných koncepčných dokumentov zameraných na podporu regionálneho rozvoja a z ďalších materiálov a odporúčaní Rady pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu.

Akčný plán integruje už existujúce rezortné programy, prierezové programy a navrhuje odstraňovanie prekážok na ich využívanie. Obsahuje odporúčania pre monitorovacie výbory pre operačné programy financované z európskych štrukturálnych a investičných fondov vo vzťahu k poskytovaniu pomoci pre najmenej rozvinuté okresy.

Osobitná podpora najmenej rozvinutých okresov sa poskytuje **na základe akčných plánov**, schvaľovaných vládou Slovenskej republiky pre každý najmenej rozvinutý okres osobitne.

Podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR predkladá vláde na schválenie návrh akčného plánu do deviatich mesiacov od zápisu okresu do zoznamu najmenej rozvinutých okresov.

Medzi povinné náležitosti návrhu akčného plánu okresu, ktoré vyplývajú zo zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov patria:

- Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu najmenej rozvinutého okresu.
- Zhodnotenie jeho rozvojového potenciálu.
- Návrh opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu.
- Časový harmonogram.
- Spôsoby a zdroje financovania.
- Monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku.
- Integrácia existujúcich rezortných programov, prierezových programov a návrhov na odstránenie prekážok na ich využívanie.
- Odporúčania pre monitorovacie výbory pre operačné programy financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov vo vzťahu k poskytovaniu pomoci pre najmenej rozvinuté okresy.

Uvedený zákon sleduje, aby Vláda Slovenskej republiky ponúkla reálne nástroje, ktoré budú znižovať uvedené rozdiely, zvyšovať konkurencieschopnosť najmenej rozvinutých regiónov a tým aj kvalitu života.

V rámci podpory sú definované podmienky pre okresy, na ktoré sa vzťahuje

špeciálny, zvýhodnený režim a nástroje na ich podporu:

- uprednostnený prístup k podpore z európskych fondov,
- zásadne výhodnejšie podmienky pre získanie investičných stimulov,
- zvýhodnené podmienky pre tvorbu pracovných miest a pod.

Cieľom podpory je v prvom rade tvorba pracovných miest.

Prijímateľom podpory podľa tohto zákona môžu byť nasledujúce subjekty pôsobiace v najmenej rozvinutom okrese. A to:

- obec,
- fyzické osoby – podnikatelia, malé a stredné podniky,
- iné právnické osoby,
- ďalšie subjekty územnej spolupráce.

Všetky obce okresu Michalovce majú vo všetkých smeroch maximálnu koncentráciu podpory hospodárskych aktivít tak, aby boli veľmi zaujímavé pre investorov a tým vyššiu pravdepodobnosť úspešnosti podaných projektov.

Výhody statusu najmenej rozvinutého okresu pre okres Michalovce

V súlade so Zákonom o podpore najmenej rozvinutých okresov v platnom znení boli dňa 19. októbra 2018 zápisom do Zoznamu najmenej rozvinutých okresov, ktorý vedie Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, medzi najmenej rozvinuté okresy bol zaradený aj okres Michalovce. Aj v tomto okrese miera evidovanej

Akčný plán rozvoja obce Kaluža 2019 – 2023

nezamestnanosti, vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, ktorú ústredie vykazuje a bola v období za aspoň deväť kalendárnych štvrtrokov počas predchádzajúcich dvanástich po sebe nasledujúcich kalendárnych štvrtrokov vyššia ako 1,5 - násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie. Počet najmenej rozvinutých okresov sa tak rozšíril na dvadsať.

Najneskôr do 9 mesiacov odo dňa zápisu bude predložený vláde SR na schválenie akčný plán – na základe nich sa aktéri regionálneho rozvoja okresu budú môcť svojimi projektmi uchádzať o regionálny príspevok a využívať ďalšie možnosti, ktoré štát vytvoril pre dynamickejší rozvoj všetkých najmenej rozvinutých okresov (špeciálne výzvy rezortov na nenávratný finančný príspevok z EŠIF, zvýhodnenia týchto okresov pri čerpaní regionálnej investičnej pomoci a pod.).

Vypracovanie návrhu akčného plánu predstavuje časovo náročný a odborne zložitý proces, ktorý si vyžaduje komplexný a systémový prístup na všetkých jeho riadiacich úrovniach a realizačných fázach.

Akčný plán rozvoja okresu Michalovce môže nad rámec existujúcich opatrení a využívania existujúcich finančných zdrojov obsahovať aj technickú podporu miestnej samosprávy a občianskej spoločnosti (napr. školenia pre lepšie využívanie európskych fondov, školenia na transfer vedomostí v oblasti pôdohospodárstva a cestovného ruchu, školenia na skvalitnenie podpory služieb pre malých a stredných podnikateľov a pod.) a tzv. **regionálny príspevok** ako doplnkový zdroj financovania pri realizácii akčného plánu.

Pre vypracovanie okresného Akčného plánu bol navrhnutý Štatút výboru pre rozvoj okresu Michalovce (ďalej len „štatút“) upravuje zloženie, spôsob rokovania a ďalšie podrobnosti o činnosti výboru pre rozvoj okresu Michalovce (ďalej len „výbor“) ako nástroja koordinácie a participácie sociálno-ekonomických partnerov v oblasti podpory rozvoja okresu Michalovce, zároveň bol navrhnutý zoznam členov výboru pre rozvoj okresu Michalovce.

Úrad vlády SR – sekcia regionálneho rozvoja:

- www.vlada.gov.sk
- www.nro.vlada.gov.sk
- [www.nro.vlada.gov.sk /najmenej-rozvinute-okresy/michalovce](http://www.nro.vlada.gov.sk/najmenej-rozvinute-okresy/michalovce)

Použitá literatúra

- Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2014 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády 2016 – 2020
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020
- Revidovaný národný akčný plán
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja a PHSR KSK na roky 2016 – 2022

- Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 9), podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (február 2019)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kaluža na obdobie rokov 2019 – 2023
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Kaluža 2019 - 2023
- <http://www.op-kzp.sk/dokumenty/dokumenty/programove-dokumenty>
- <https://www.upsvr.gov.sk>
- <http://www.kaluza.sk>
- <https://www.katasterportal.sk/kapor>

Poloha obce

Obec Kaluža leží v severnej časti Východoslovenskej nížiny na južnom úpätí Vihorlatu. Nadmorská výška v strede obce je 120 m n. m., v chotári 106 - 820 m n. m. Južne od obce sa jeho pohorie znižuje do Podvihorlatskej priekopovej prepadliny, ktorú zapíňa Zemplínska šírava. Obec je vzdialená 10 kilometrov severovýchodne od okresného sídla Michalovce. V severnej časti územia obce sa nachádza Kyjovský prales - VEĽKOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIE - CHKO Vihorlat. Na východe susedí s obcou Klokočov, na západe s obcou Vinné. Juh obce tvorí hladina vôd Zemplínskej šíravy.

Vznik obce

Obec sa spomína od roku 1336 ako Kalasamezow, z roku 1419 ako Kalwsa, z roku 1427 ako Kalowza, Kalwsa, z roku 1773 ako Kaluzsa, z roku 1920 ako Kalusa, z roku 1927 ako Kaluža, maďarsky Kalussa, Ungtavas. Patrila panstvu Michalovce.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov k 31.1. 2019 je 442 obyvateľov, z toho 23 cudzincov s trvalým pobytom v obci. Počet obyvateľov obce z hľadiska dlhodobého vývoja možno charakterizovať ako rozvíjajúci sa sídelný útvar.

Vzhľadom na funkciu sídla v oblasti turizmu a rekreácie má veľký význam počet dočasne prítomného obyvateľstva, ktoré má nároky na dopravu i služby občianskej vybavenosti.

Školstvo

V obci sa nenachádza základná škola, ani malotriedka, žiaci navštevujú školské zariadenia v susednej obci Vinné a okresnom meste Michalovce.

V obci je zriadená MŠ po rekonštrukcii, je tu 20 detí a plne zodpovedá štandardu po pedagogickej a materiálnej stránke, sú tam perspektívne voľné kapacity pre predškolskú výchovu detí. Je potrebné dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ, a to cieľavedomé a kontinuálne prepojenie medzi dopytom na trhu práce v danej lokalite. Bude potrebné vybudovanie nového oplotenia škôlky a modernizáciu interiérového zariadenia a vybavenia pre rozvoj detí.

Služby

Zdroj: www.vsetkyfirmy.sk/obec/

Miera ekonomickej aktivity v obci je okolo 48 %. Vyše 73 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce. Chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s najnižším vzdelaním.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza ambulancia praktického lekára, obyvatelia obce dochádzajú do obce Klokočov alebo Vinné, odborné pracoviská sú v okresnom meste Michalovce.

Nezamestnanosť

Obec sa nachádza v regióne okresu Michalovce, s vysokou mierou nezamestnanosti, podľa štatistiky. Počet obyvateľov okresu Michalovce 110 713, miera nezamestnanosti 10,1 %.

Nezamestnaných v obci je 24 obyvateľov, ktorí by sa mohli zaradiť do pracovného pomeru.

Zdroj: statistics.sk

Sociálne znevýhodnené skupiny

Obec vytvára technické a materiálne podmienky na činnosť spoločenských aktivít.

Výdajňa jedla – obec zabezpečuje stravu v MŠ, - 20 pre deti, 3 zamestnancov obecného úradu a 17 obyvateľom sa jedlo rozváža.

Úlohou kultúrneho centra v obci je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľnočasové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.

Život a súčasné aktivity v obci

Budovy vo vlastníctve obce:

- Obecný úrad
- Kultúrny dom
- Materská škola Kaluža
- Pošta
- Dom smútku - rozlúčková sieň
- budova predajne potravín
- BUDOVA – CRT
- Chaty OKALY

Výborná je vzájomná spolupráca obecného úradu so škôlkou. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou, napr. pre seniorov, Deň matiek, Deň detí, začiatok a ukončenie školského roka, Mikuláš, Silvester, rôzne slávnosti....

Obec sa aktívne zapája do výziev, bola úspešná v pridelení finančných prostriedkov a tým sa výrazne zmenil vzhľad obce aj ponúkané služby.

Akčný plán rozvoja obce Kaluža 2019 – 2023

Prebehla čiastočná rekonštrukcia kanalizácie a verejného vodovodu. Revitalizáciou územia v obci, rekonštrukciou budovy obecného úradu a modernizáciou budovy Materskej školy došlo k zlepšeniu pôvodného stavu. Projektmi Rekonštrukcie verejného osvetlenia sa výrazne zlepšili podmienky v oblasti osvetlenia obce.

Obec bude pokračovať v triedení odpadu:

Téma životného prostredia patrí medzi popredné témy v rámci EÚ a je úzko spätá najmä s opätovným využívaním surovín t. j. s problematikou zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov. Organizácia zodpovednosti výrobcov NATUR-PACK, a. s. zabezpečuje pre výrobcov vyhradených výrobkov pôsobiacich na trhu Slovenskej republiky splnenie všetkých povinností zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov v zmysle zákona o odpadoch vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov.

<https://www.naturpack.sk/uvod/>

Celý región michalovského okresu je prepojený a je často navštevovaný, je preto veľkým prínosom realizácia tohto projektu pre všetkých obyvateľov regiónu i celého košického kraja.

Prioritné oblasti rozvoja Akčného plánu sú definované tak, aby aktivity a opatrenia boli v súlade s využitím podpory jednotlivých operačných programov v programovacom období 2014 – 2020:

- *Regionálny operačný program*
- *Životné prostredie*
- *Konkurencieschopnosť a hospodársky rast*
- *Výskum a vývoj*

- *Zdravotníctvo*
- *Zamestnanosť a sociálna inklúzia*
- *Vzdelávanie*
- *Informatizácia spoločnosti*
- *Doprava*
- *Technická pomoc*

Implementácia Akčného plánu okresu Michalovce a Akčného plánu obce Kaluža 2019 – 2023 bude podporená aj ďalšími podpornými systémovými opatreniami vlády SR a VÚC Košice.

PROJEKTY V OBCI KALUŽA

Realizované projekty:

Verejné osvetlenie

Čiastočná rekonštrukcia verejnej kanalizácie

Sanácia čiernych skládok v katastri obce Kaluža

Obnova vojnového Pamätníka oslobodenia obce Kaluža

Čiastočná rekonštrukcia verejného vodovodu

Obnova centrálného verejného priestoru a oddychovej zóny starej časti obce Kaluža

Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcej verejnej budovy materskej školy vrátane zateplenia

Turistický informačno-navigačný systém v obci Kaluža

Rozpracované projekty:

Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcej budovy kultúrneho domu v Kaluži vrátane zateplovania

Rekonštrukcia MK a chodníka na ulici Nová v obci Kaluža

Podané a čakajúce na schválenie:

Detský svet Kaluža (detské ihrisko pri MŠ)

Multifunkčné ihrisko, novostavba

Plánované projekty v obci Kaluža:

1.	Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu, obnovenie knižnice a knižného fondu - Interiér
2.	Rekonštrukcia MŠ - Interiér
3.	Rekonštrukcia verejnej kanalizácie, vodovodu - dostavba
4.	Rekonštrukcia Domu smútku, Výstavba oplotenia miestneho cintorína
5.	Vybudovanie Promenády na Šírave
6.	Modernizácia rekreačnej oblasti stredisku Kaluža – bazény, ubytovacie zariadenia UNIMO, OKÁL, sociálne zariadenia
7.	Výstavba nového oplotenia pri materskej škole, ihrisko
8.	Rekonštrukcia, rozšírenie a doplnenie svetelných bodov verejného osvetlenia v obci, miestneho cintorína, chatových osadách
9.	Rekonštrukcia inžinierskych sietí
10.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov, parkovísk, verejných priestranstiev
11.	Rekonštrukcia komunikácií v chatových osadách - extravilán

12.	Rekonštrukcia budovy potravín – polyfunkčný objekt
13.	Rekonštrukcia budovy referátu CR
14.	Vybudovanie zberného dvora, zberných miest komunálneho a separovaného odpadu
15.	Výstavba nájomných bytov
16.	Protipovodňové opatrenia - Potok
17.	Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska
18.	Rekonštrukcia obecného rozhlasu
19.	Revitalizácia obce - vybudovanie oddychových zón, v centra obce intraviláne aj extraviláne obce
20.	Rekreačné stredisko Medvedia Hora vybudovanie areálu vodných športov – jachting a lodný prístav
21.	Rozšírenie - vodné športy, požičovňa
22.	Zavedenie internetu, televízie a optických rozvodov pre domácnosti a rekreačné chatové osady Wifi/káblová televízia
23.	Vybudovanie cyklotrás, turistických chodníkov

Súvisiace aktivity

- Príprava žiadosti o finančný príspevok
- Výber dodávateľa projektovej dokumentácie
- Príprava projektovej dokumentácie

Akčný plán rozvoja obce Kaluža 2019 – 2023

- Vybavenie stavebného povolenia (ohlasovacej povinnosti)

- Výber dodávateľa výstavby

- Realizácia výstavby

- Porealizačné zameranie

- Kolaudácia

- Vyúčtovanie finančných prostriedkov

- Monitorovanie a udržateľnosť projektu, zasielanie monitorovacích správ

Záver

Budúce aktivity a rozvoj obce Kaluža, so všetkými službami sú činnosťou, poskytovanou ľuďom žijúcim a pohybujúcim sa v obci umožňujú zapojenie do lepšieho života.

Hlavným zámerom realizácie Akčného plánu je rozvoj obce na najbližšie obdobie rokov 2019 – 2023, spokojnosť občanov s poskytovanými službami, zlepšenie kvality života, aktívny život ľudí a rozvoj obce Kaluža.

Samospráva zabezpečuje pre svojich občanov dôstojný a plnohodnotný život. Všetci obyvatelia obce si zaslúžia pozornosť, podporu a záujem zo strany obce i štátnych orgánov na zlepšenie životných podmienok tunajších obyvateľov a skvalitnenie úrovne života v obci. Zároveň obec poskytuje služby návštevníkov a rekreatantov v rekreačnom stredisku Zemplínskej šíravy a snaží sa o vytvorenie čo najlepších podmienok pre všetkých ľudí.

Obec všetky doterajšie aktivity vyvíja v súlade so stratégiou rozvoja oblasti Zemplínskej šíravy, AKČNÝM PLÁNOM OKRESU MICHALOVCE 2019 – 2023. Zároveň aj s rozvojovými plánmi Slovenskej republiky a Európskej únie. A v súlade s Európskymi a národnými stratégiami a koncepciami. Projekt a jeho navrhované riešenia sú v súlade s prioritami a cieľmi štátnej environmentálnej politiky SR.

Obec Kaluža bude aktívne pracovať a zapájať sa do vyhlásených výziev i projektov, zároveň bude implementované projekty zodpovedne spravovať. Rozvoj obce a cestovného ruchu na Zemplínskej šírave sú prioritami vedenia obce - starostkou, spolu s obecným zastupiteľstvom.

Podávanie žiadosti eurofondov je cez portál ITMS2014+

- obsahuje všetky podstatné informácie o výzvach, projektoch, dodávateľoch, faktúrach, či aktuálne hodnoty ešte nevyčerpaných financií v grantoch. Sú v nich ukryté mnohé cenné informácie.
- cez ktorý sa spravuje celá alokácia eurofondov pre programové obdobie 2014 - 2020, čiže 15 miliárd €. Okrem toho, že plní účel nástroja na evidenciu, implementáciu a monitorovanie projektov. Obsahuje aj modul otvorených dát o fondoch EU určených pre Slovensko.
- v aktuálnom programovom období bolo podaných viac ako 12 500 eurofondových projektov.

Tento predložený dokument: „AKČNÝ PLÁN ROZVOJA OBCE KALUŽA na roky 2019 – 2023“ je spracovaný na najbližších päť rokov, môže sa podľa potrieb obce a jej obyvateľov dopĺňať a aktualizovať.